TARİH Sınıf-11

KONU AVRUPA'DA DİN SAVAŞLARINDAN MODERN DEVLETE

Westphalia Antlaşması

1645'e kadar mücadeleler devam etmiş, bu tarihte önce Alman prensliklerinin Kutsal Roma İmparatorluğu'ndan desteğini çekmesi ve Danimarka ile İsveç'in de aralarındaki sorunlara son vermesi üzerine Kutsal Roma İmparatorluğu'nun direnci kırılmıştır.

Bu gelişmeler barış görüşmelerini hızlandırmış ve Otuz Yıl Savaşları'na dâhil olan devletlerin çoğunun katılımı ile barış gerçekleşmiştir. Çok taraflı diplomasinin ilk örneği olan Westphalia (Vestfalya) Barışı ile 24 Kasım 1648'de Otuz Yıl Savaşları sona ermiştir.

Westphalia Barışı sonrası Fransa ile İspanya 1659'a kadar savaşmaya devam etmiştir. Çünkü XIV. Louis (Lui) reşit olana kadar fiilen Fransa'nın hükümdarı olan Kardinal Mazarin, İspanya tamamen yok edilmeden Fransa'nın rahat edemeyeceğini düşünmüştür. İspanya'nın askeri üstünlüğü ve yeniden büyük imparatorluk kurma hayali bu antlaşmayla sona ermiştir.

Westphalia, Alman tarihinde de bir çağın sonu olmuş ve Alman topraklarında Danimarka, İsveç, Fransa gibi yabancı devletlerin müdahil olduğu yeni bir ortam oluşmuştur.

Westphalia Antlaşması'nın Sonuçları

Otuz Yıl Savaşları sonrası düzeni sağlamak için toplanan konferans, Avrupa'nın ilk büyük konferansı sayılır. Daha önceki uluslararası konferanslar dinî nitelikteyken Westphalia Barışı'na katılan devletler, savaş ve iktidar sorunlarını dinin etkisinde kalmadan tartışmıştır. Papalık temsilcisi, konferansta dinlenmediği gibi antlaşma metinleri de papaya imzalattırılmamış ve böylece kilisenin gücü sınırlandırılmıştır.

Westphalia 'da, 1555 Augsburg Barışı'nın hükümleri yenilenmiş ve Almanya'da Katolik, Protestan ve Kalvinizm geçerli mezhepler hâline getirilmiştir. Kutsal Roma İmparatorluğu'nun parçalanmış olduğu da uluslararası hukuk bakımından doğrulanmıştır.

Otuz Yıl Savaşları sonunda Fransa artık Avrupa siyasetine yön veren devlet konumuna yükselirken İngiltere de güçlü bir devlet olarak Avrupa'da etkili olmaya başlamıştır.

Bazı Avrupa ülkeleri topraklarını genişletirken özellikle Almanya'da gerileme ve iç karışıklıklar başlamıştır. Hollanda, Portekiz ve İsviçre bağımsızlıklarına kavuşmuştur. Kutsal Roma İmparatorluğu 'nun Avrupa'yı tek bir imparatorluk çatısı altında birleştirme politikası gerçekleşmemiş ve bu politikanın yerini denge politikası almıştır.

Avrupa'da dinî etkenlerin yerini modern diplomasi almış ve uluslararası alanda modern devletler hukukunun temelleri atılmıştır. Evrensel imparatorluklar yerini ulusal krallıklara ve ulus devletlerine bırakmıştır.

Modern devlet anlayışı Avrupa'da Westphalia Antlaşması'ndan itibaren ortaya çıkmıştır. Modern devlet anlayışında kilisenin, devlet ve toplum üzerindeki etkisinin azaltılması esastır. Böylece merkezî otoritenin, ülkede tek hâkim güç olması sağlanmıştır. Modern devletlerde merkezî bir ordu bulunur ve merkezî otoritenin koyduğu hukuk kuralları her zaman geçerlidir.

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SORULAR

1-Otuz Yıl Savaşları sonucunda Katolikler ile Protestanlar arasında Westphalia Barışı imzalanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Westphalia Antlaşması'nın sonuçlarından biri değildir?

A) Avrupa halkına mezhep seçme özgürlüğünün tanınması

B) Protestanlığı ortadan kaldırmaya yönelik çalışmaların son bulması

C) Hollanda, İsviçre ve Portekiz gibi devletlerin bağımsızlığının kabul görmesi

D) Almanya'nın siyasal birliğini tamamlaması

E) Modern devletler hukukunun temelinin atılması

Cevap: D

2-**Westphalia Barışı ile ;**

I. Din özgürlüğü Avrupa'da kesinlik kazandı.

II. Devletler kendi topraklarında mutlak egemen bir güç oldu.

III. Din eksenli devlet anlayışı yerini laik devlet anlayışına bıraktı.

IV. Uluslararası alanda modern devletler hukukunun temelleri atılmıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Devletler birbirlerinin haklarını tanımıştır.

B) Dinin devletler üzerindeki etkisi azalmıştır.

C) Dinî kısıtlamalar tamamen ortadan kalkmıştır.

D) Ulus- devlet anlayışının temelleri atılmıştır.

E) Papa'nın hâlâ nüfuz sahibi olduğu görülmüştür.

Cevap: E

3-**Avrupa'da XVII. yüzyılda yaşanan Otuz Yıl Savaşları'nın sonuçları dikkate alındığında**

I. Almanya - XIX. yüzyıla kadar süren parçalanmış bir siyasi yapı görülmüştür.

II. Fransa - Kıta Avrupası'ndaki gücünü ve etkisini kaybetti.

III. Portekiz – Otuz Yıl Savaşlarıyla bağımsızlığını kazanmıştır.

IV. İngiltere - Otuz Yıl Savaşları'na katılmayan İngiltere Avrupa siyasetinde etkili olmaya başlamıştır.

V. Avrupa'da dinî etkenlerin yerini modern diplomasi almıştır.

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) III ve IV
E) I,IV ve V

Cevap: B